

REDACCIÓ :

Josep Pallach
26, Rue Constantinople, PARIS (8^e)

ADMINISTRACIÓ :

Antoni Iborra
13, Rue Bassano, PARIS (16^e)
C. Ch. Postaux 4163-90 - PARIS

Preu de l'exemplar : 15 francs.

Suscripció l'any : 150 francs.

FEDERACIÓ
DEMOCRÀCIA
SOCIALISME

Endavant

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

BARCELONA, CAP I CASAL DE CATALUNYA !

Els ciutadans de Barcelona, la classe obrera catalana, inicia la lluita contra l'Estat franquista

Declaració del Comitè Executiu del Moviment Socialista de Catalunya

El C.E. del M.S.C. després d'estudiar les informacions rebudes de Catalunya, que donen compte del magnífic acte de ciutadania del poble de Barcelona, ha acordat felicitar als companys de l'Interior i a tots els grups d'oposició que, sense distinció de tendències, han sabut encoratjar aquesta acció d'oposició col·lectiva, digna i ordenada, sense deixar-se endur per les provocacions, ni abatre per la brutakitat dels falangistes.

Al manifestar igualment la seva total solidaritat envers els delinqüents, el C.E. del M.S.C., ha pres coneixença de les mesures de repressió que el franquisme ha ja començat, i ha acordat adreçar-se a tots els partits i organitzacions catalanes per tal de constituir conjuntament un organisme d'ajuda i de solidaritat que sigui capaç d'alleujar les conseqüències d'aquesta repressió, i que hauria d'adreçar-se als Organismes Europeus i Internacionals, i als representants dels països democràtics exposant els fets ocorreguts i demanant-los d'intervenir per a evitar les persecucions que han redoblat contra els nostres compatriotes i contra la nostra pàtria.

El C.E. del M.S.C. té confiança que aquesta represa de relacions entre partits i organitzacions catalans existents entorn d'una tasca concreta comanada per la situació, podria preludejar una més ampla i seriosa entesa, encaminada a col·laborar plegats al Redreçament de Catalunya que la protesta de Barcelona ha començat a manifestar públicament.

Paris, 10 de Març del 1951.

DARRERA HORA

La lluita reprén a Barcelona. La classe obrera, unànim, ha començat la vaga. L'acció repressiva de la policia és important per a vèncer la voluntat del poble que es manifesta violentement.

Es l'hora del Redreçament !

Els greus successos de Barcelona

Degut a una campanya popular contra els tramvies de Barcelona, s'han desenrotllat a la capital catalana uns fets que la censura franquista ha silenciats pel que representen de protesta contra el règim. La premsa francesa i internacional — apart « Le Monde », que en el seu número del dimecres, dia 7 de Març — publica una informació especial — no ha pogut tampoc donar-ne compte, per impedir-ho la censura.

« Endavant » publica avui, del seu corresponçal a Barcelona, una relació detallada i objectiva de tal com han ocorregut els esdeveniments. Demanem a tota la premsa exiliada — i a la internacional que ens és amiga — que doni la màxima publicitat a uns fets que, com deia « Le Monde », « Es la primera manifestació unànim de protesta popular ocorreguda desde fa dotze anys ».

EL DIA 8 DE FEBRER

Començaren a circular uns papers mecanografiats, en català i en castellà, amb el següent text : « Barceloní : Si ets un bon ciutadà, a partir del dia 1er de març i fins que no s'igualin les tarifes de la Companyia de Tramvies amb les de la capital d'Espanya (0,40 Ptas. segons pots llegir a la Vanguardia del dia 28-1-51, pag. 3a, crònica de Madrid) : Trasiladat a peu a les teves ocupacions habituals.

En el teu propi benefici, i el més ràpidament possible, fes quatre còpies d'aquesta cadena i envia-les a quatre amics diferents.

Si vols ésser un ciutadà d'honor, fes-ne vuit més.

Espanya una ? Doncs per a tots igual. »

Durant la setmana següent, i obeint la consigna, segueix la difusió de les circulars i la gent comença a parlar-ne públicament. Es crea un ambient contrari a la Companyia de Tramvies i als abusos municipals.

Pels vots del dia 15, apareixen circulars manuscrites, mecanografiades, ciclostilades i impreses enganxades pels carrers de la ciutat i pels tramvies. La consigna de no pujar al tramvia el dia 1er de març és general, i creix l'ambient popular, especialment entre els estudiants i els obrers. El Governador Civil, Dr. Baeza, treu importància a la qüestió.

DIJOUS 22

A la façana de la Universitat apareixen inscripcions en guix referent als tramvies : « Abajo la Companyia », « Muera T.B. », « No subáis al tranvia », etc. Els bombers, per ordre gubernativa, les esborren, i la policia armada destaca sis parelles a la Plaça Universitat. Els estudiants, des del jardí de la Universitat reparteixen pamflets i escridassen els guàrdies. Al vespre, la policia intenta detenir uns estudiants que repartien circulars. Intervé la gent i es forma un aldarull que la policia dissol a cops de porra.

DIVENDRES 23

Al matí, la policia pren posicions a la Plaça Universitat, i destaca parelles als llocs cèntrics. Augmenten les inscripcions contra la Companyia, i alguna contra el Règim : « Franco, no, tranvies tampoco ». Al migdia, la policia intenta detenir un estudiant que treia els « trolleys » d'un tramvia i es produeix un tumulte entre la policia i la gent que circula per la plaça. Al carrer Pelai es trenca el primer vidre d'un tramvia, i una gentada considerable s'abraona contra els tramvies i després de fer-ne baixar els passatgers, en trenquen els vidres de vuit. La policia armada dona una càrrega i dissol la gent a cops de porra. Creix l'ambient entre els estudiants i treballadors, i a la nit esclata algun petard de poca potència.

DISSABTE 24

Al matí, alumnes de la Facultat de Medicina trenquen els vidres dels tramvies de la línia 54 i aixequen els adoquins del carrer Casanova, davant de la Facultat. Arriba una camioneta de la policia i carrega als estudiants, que responen llençant tomàquets desde dins de les reixes. La policia intenta voltar l'edifici, però els estudiants es fan escàpols per les portes posteriors.

Davant de la Universitat es concentra la policia a cavall, i carrega contra els estudiants que treuen els « trolleys » dels tramvies i en trenquen els vidres a cops de pedra. Entre Plaça Universitat, carrer Pelai, Muntaner, Aribau i Paris, una vintena de tramvies son deteriorats. La policia carrega violentament, apallissant i fent detencions entre els estudiants i el públic.

Després d'unes hores de calma, al ves-

ELS ESDEVENIMENTS DE BARCELONA

pre una enorme gentada destrueix els vidres i les finestres dels tramvies, previament desallotjats dels passatgers, que són molt escassos. Arreu de Barcelona gent de tota les classes socials, amb predomini estudiantil i obrer, exterioritzada de manera violenta la seva protesta: a Lesseps, amb topades entre els tramvies sense conductors, al Carrer Major de Gràcia, Muntaner, Aribau, Gran Via, Sans, Horta i Sant Martí, la Barceloneta, Paralel, etc. davant de la passivitat dels empleats de la Companyia.

La Policia Armada, a peu, a cavall, amb moto i cotxe, ocupa els encreuaments, places i llocs cèntrics, patrullant al llarg de les línies de tramvies i carregant, contra la gent que s'estaciona o forma grups. El Governador civil, després de parlar amb el Director dels tramvies, Sr. Nadal, ordena al S.E.U. i a la C.N.S. de no sumar-se a la protesta, i el Rector de la Universitat, Dr. Luño Peña, autoritza la Policia Armada a entrar dins del recinte universitari. La processó nocturna de la Santa Missió que havia de passar per davant de la Universitat, on hi havia un cadafalc i lluminàries, rep ordre de desviar el seu itinerari pel carrer Diputació.

Molta gent torna a peu als seus domicilis; esclaten diferents petards i la Policia Armada, manada per un tinent coronel, efectua un centenar de detencions.

DIUMENGE 25

S'observa un descans relatiu. Circulen tramvies, amb desperfectes i escasos passatgers. La Premsa publica una nota del Governador civil sobre els fets i una altra del Rector exigint la presentació del carnet per entrar a la Universitat. Els successos del dies passats són el tema de totes les converses i motiu de satisfacció general. L'acte de clausura de la Missió té lloc a la tarda sense cap incident. A la nit exploten alguns petards i s'efectuen algunes detencions.

DILLUNS 26

Al matí la policia entra violentament a l'Escola Industrial, perseguint alumnes i professors per dins de les aules i fins i tot a la Biblioteca. Són detinguts alguns estudiants, essent conduïts els uns amb cotxe cel·lular a Jefatura i els altres alliberats al cap d'una estona. En senyal de protesta es suspelen les classes fins a nova ordre a les Escoles especials.

Els alumnes de la Facultat de Medicina baixen en ordenada manifestació de protesta i solidaritat, amb l'autorització verbal del seu degà Dr. Soriano en direcció a la Universitat, però són dissolts per una forta càrrega de la policia que desfà tots els grups que es formen en els llocs cèntrics. A la Universitat, els estudiants esbronquen els caps del S.E.U. que donen consignes governamentals.

Al migdia són alliberats la major part dels detinguts de dissabte i diumenge. En els tramvies hi va molt poca gent; al vespre explosió de petards i carregues de la Policia que produeixen ferits d'alguna consideració.

DIMARS 27

La Jefatura Superior de Policia publica una nota en la que fa saber que els detinguts per la qüestió dels tramvies seran entregats a la jurisdicció militar.

Després d'un matí de calma aparent,

al migdia la policia esbandeix a cops de porra els grups de Canaletes i Plaça Universitat. Els tramvies que circulen van protegits per una parella de policia armada que ha estat reforçada amb contingents vinguts de Madrid, Saragossa i València. Apareixen pasquins atacant el Governador, la seva actuació i les seves relacions amb l'artista Carmen del Lirio; la protesta popular va prenent un caire antifranquista manifest. Fins al vespre van trencats 5.000 vidres i la recaptació de la Companyia ha sofert una minva de prop d'un 50%. Al vespre esclata algun petard i la policia segueix dissolvent els grups.

DIMECRES 28

La policia circula per tot Barcelona, i en els tramvies gairebé buïts hi viatgen un parell de policies armats. Es veu molta de gent pel carrer i cues en els metres i autobusos. Durant tot el dia es recorda telefònicament que el dia 1er. de març no s'ha d'anar en tramvia.

Al vespre, explosió de petards, col·locació de pedres i llambordes a les vies i algunes detencions. La policia ha disparat alguns trets a l'aire. L'ambient general és d'expectació pel que passarà l'endemà.

DIJOURS 1er. MARÇ

Des de primera hora del matí, els treballadors de les barriades extremes es traslladen a la feina a peu, en grups i amb el paquet del dinar per a fer un sol viatge. A pesar del desplegament de la policia, tots els ciutadans barcelonins, en un esplendïd gest de protesta i ciutadania, s'abstenen de pujar als tramvies, que circulen ocupats únicament pel conductor, el cobrador i la parella d'agents. Un dia magnífic ajuda encara més a que tot hom es traslladi a la feina i a casa a peu o en vehicles diversos, enmig de la satisfacció general per l'extraordinari èxit de la protesta. *Circula amb profusió la consigna de boicotejar la premsa i els preus abusius a partir del dia 10 de març.*

Al migdia a la Rambla davant del Mercat de la Boqueria, un policia de paisà, d'un cop de culata de pistola deixava sense sentits a un noi que apedregava els tramvies. *Un centenar de persones es llença damunt de l'agent i a cops de pedra i a patacades el deixen malferit.* La policia, que ha rebut reforços, dona una càrrega violentíssima per aclarir la Rambla, però la gent hi planta cara i resulten alguns ferits de certa consideració. Ingressen a l'Hospital Clínic un guardia ferit i un nen amb ferida de bala. A migdia esclaten dos petards molt potents a la Plaça Universitat, i en algunes barriades posen ciment ràpid entre les vies del tramvia. La policia practica més de tres-centes detencions i els detinguts son traslladats a les Comissaries, Jefatura i al Castell de Montjuïc, i apallissa i carrega sense motiu. A la tarda una grandiosa manifestació d'estudiants es dirigeix cap a l'Hospital Clínic, on es rumoreja que hi ha un estudiant mort per la policia. La policia de cavall i de peu dissol la manifestació i deté diversos estudiants. Apareixen pasquins advertint als agents de que es recordin que abans que militars són homes, i que no disparin contra el poble. *Al vespre exploten nous petards de gran potència.* A la nit no circula ningú per carrer, però tots els barcelonins tenen la convicció de que han demostrat públicament de que no es dei-

xaran doblegar pel règimen i de que si tots els ciutadans es mantenen units, el règimen franquista i la seva corrupció i ineficàcia podran desaparèixer ben aviat.

DIJOURS DIA 1er. DE MARÇ

La nota humorística la donen tres individus que baixen per la Rambla en patinet i amb gorra de cop, així com persones que es passegen amb un tramvia de joguina lligat amb un cordill.

Molts conductors de camions i d'automòbils s'ofereixen a traslladar les persones que no pugen al tramvia.

Algunes persones que intenten agafar el tramvia son baixades violentament i despullades pel públic. A la nit, les vies del tramvia son interceptades en diferents llocs amb bancs de pedra.

La policia durant tot el dia dissol grups i custodia els tramvies.

A la Rambla, els agents apallissen un cec que travessava en el moment d'una càrrega.

A las tres de la tarda, la policia dispara contra un grup de persones a València-Marina, i ferix greument un nen que es ingressat a l'Hospital Clínic. Ingressa un policia armada ferit d'una caiguda de cavall.

DIVENDRES DIA 2

Circulen els tramvies absolutament buïts, ocupats només per els empleats i els policies d'escorta. El governador civil passeja en tramvia protegit per la policia armada i motoritzada, i ordena als agents de paisà a viatgar en tramvia.

A les dues de la tarde mor a l'Hospital Clínic el nen Joan Moreno Ruiz, de 5 anys d'edat, domiciliat al carrer Padilla 260, pl. 3a, i ferit el dia primer per la policia. Era fill d'Antoni Moreno, empleat a la E.N.A.S.A. Entre els treballadors d'aquest centre i entre tots els ciutadans, la noticia circula ràpidament i el sentiment de protesta s'extén. Els periòdics no publiquen la noticia ni l'esquela de defunció, i l'autòpsia és efectuada per un metge militar. A la fàbrica Vicente Illa, al Poble Nou, els obrers col·loquen una viga al pas del tramvia, que ha d'ésser retirada amb una grua. La policia intenta detenir un obrer, però davant la protesta dels companys i el perill de disturbis laborals, desisteix de detenir-lo, a pesar de rebre importants reforços de policia armada. A la E.N.A.S.A. també s'intenta la detenció d'alguns obrers, però la protesta popular ho impedeix.

El consell de Ministres acorda la clausura de la Universitat de Barcelona fins a nova ordre, i es suspelen les classes en els Centres d'ensenyament superior. Els diaris no publiquen la noticia.

Al vespre, al carrer Pelai i Plaça Catalunya, violentíssima topada entre la gent i la policia, que dispara amb pistola, però sense bala. El públic indignat respon a cops de pedra i malfereix un guardia que és retirat inconscient pels seus companys. La policia muntada és retirada per la seva ineficàcia, i son detinguts alguns soldats que es solidaritzaven amb el poble. Exploten diversos petards i la policia efectua nombroses detencions. A Jefatura Superior de Policia, la cua de persones que duen roba i menjar als detinguts és llarga d'un centenar de metres.

Es esbroncada al Teatre Còmic l'artista Carmen del Lirio, de qui es diu que és l'amant del Governador civil, i a qui s'anomena « la gobernadora ».

EL FRANQUISME HA DE CEDIR LA REPRESSIO COMENÇA

DISSABTE DIA 3

A la una de la matinada, explosió de dos enormes petards.

El governador civil autoritza a la premsa comentar la vaga d'usuaris, sense alludir, però, les autoritats, les víctimes ni les detencions.

Al matí circulen pamflets governamentals atribuint els disturbis a agents comunistes, i aconsellant a la gent de pujar als tramvies. Això coincideix amb la publicació a la premsa d'una nota oficial del governador civil en la que atribueix la protesta a « *agentes provocadores de jiliación inequívoca* » i diu que mantindrà l'ordre públic costi el que costi, sense plantejar la solució del problema.

Segueix la difusió de pamflets i pasquins i s'extén la consigna de boicotejar els periòdics a partir del dia 10, per no dir la veritat sobre el que està passant a Barcelona.

Són apedregats alguns autobusos, filobusos i òmnibus de Mollet, tots de la Companyia de Tramvies de Barcelona. A Hospitalet comença la campanya contra els transports Oliveras. (O.S.A.), que també ha augmentat les tarifes, i són apedregats molts dels seus autobusos.

Veient la gravetat de la qüestió, es reunixen els Presidents de les principals entitats econòmiques barcelonines, i acorden elevar al Ministre d'Obres Públiques, que és qui va autoritzar l'augment de tarifes del tramvies, una proposta per a solucionar el problema en nom dels barcelonins.

El governador civil ordena a la Guàrdia de Franco, als empleats de l'Estat, Diputació, Ajuntament, i d'altres entitats, de pujar al tramvia, advertint que el carnet d'identitat els servirà de Passi. *Excepte alguns membres de la Guàrdia de Franco i els agents de Paísà, no l'obeeix ningú.* Al vespre, noves càrregues de la policia al carrer Pelai, i noves detencions. Els detinguts són reparats per les Comissaries, Jefatura Superior de Policia, Presó Model, Castell de Montjuic i Govern Militar. Al Govern Civil s'exposen les llistes dels detinguts i de les penalitats imposades, que oscil·len entre 15 dies i tres mesos d'arrest, i multes de 200 a 500 pessetes. *Molts dels detinguts han estat brutalment apallissats per la policia.*

A la nit comença a ploure i és retiren els grups i la policia.

DIUMENGE DIA 4

El diumenge és un dia de prova pels barcelonins, degut al fred i a la pluja torrencial que cau des de la matinada. La gent segueix, per quart dia consecutiu, sense pujar als tramvies, que circulen escortats per la policia, i absolutament buits. Al migdia és celebra l'entrevista entre els representants de les entitats econòmiques barcelonines i el Governador Civil, sense arribar a un acord.

A la tarda, gran concentració de la Policia al camp de Les Corts, on es celebra a pesar de la pluja el partit de futbol Barcelona-Santander. La companyia de tramvies posa servei especial de tramvies, a 1,50, que no és utilitzat per ningú i que circulen tan buits com els de servei ordinari.

A la tarda té lloc una important reunió entre els representants de les entitats econòmiques barcelonines i els sindicats oficials i representants de l'Ajuntament i de la companyia de tramvies.

Al carrer i degut a la inclemència del

temps s'observa una relativa tranquil·litat, però els ànims de la gent estan sobreexcitats.

La majoria dels detinguts segueixen encara empresonats.

DILLUNS DIA 5

Segueix plovent torrencialment, però la gent no puja als tramvies que continuen custodiats per la força pública. La premsa dona a conèixer la dimissió de l'Alcalde de Barcelona, Baró de Terrades. Es nomena per a substituir-lo el degà del Col·legi d'advocats Sr. Simarro, que es troba fora de la ciutat.

La Delegació Provincial de Sindicats publica una nota comminant a tots els seus afiliats a reprendre la normalitat. La ràdio, per indicació del governador civil, aconsella als paragonins de normalitzar la situació. *La resposta dels ciutadans és l'absoluta buidor dels tramvies.*

Al vespre esclaten tres petards, i comencen a circular taxis ocupats per agents de policia.

A la tarda es reuneix l'Ajuntament per a discutir la qüestió de les tarifes del tramvies, i delega als regidors Garcia Tornel (Alcalde accidental) i Julià de Campmany per a tractar amb els representants econòmics i sindicals de la qüestió. A la Cambra Oficial de la Indústria té lloc la reunió definitiva entre les representacions de l'Ajuntament, de la Companyia de Tramvies dels Sindicats oficials i de les entitats econòmiques. La Companyia proposa el restabliment de les tarifes per trajectes, que és rebutjat, així com la proposta municipal de subvencionar la companyia, « aunque sea con el sacrificio del erario municipal ». Finalment, s'aprova la proposta de tornar temporalment a les tarifes anteriors mentre s'estudia la qüestió tramviaria en detall. Aquesta proposta és presentada a la nit al Govern Civil, que la transmet amb caràcter d'urgència al Ministre d'Obres Públiques.

DIMARTS DIA 6

El govern accepta restablir les velles tarifes. El poble de Barcelona ha obtingut la victòria contra la arbitrarietat i la injustícia. Preludi de noves victòries? De tots — de vosaltres i de nosaltres — depèn que això sigui una realitat.

S. I. C.

Socialistes! Catalans!

ENDAVANT continua essent, a costa de múltiples sacrificis, el portatveu regular de Catalunya a Eureka. La meitat de la nostra edició és pels companys de Catalunya, l'altra meitat és pels exiliats que, a França, a la resta d'Europa i a Amèrica, continuen guardant la fé en la nostra pàtria, en la nostra voluntat democràtica, i en la justícia social que hem de fer triomfar.

ENDAVANT no podria continuar el seu esforç sense que tots hi aporteu el vostre donatiu, la vostra subscripció.

Més que mai ens és necessària la vostra ajuda!

Més que mai és necessària l'aparició d'un portatveu que reivindiqui alhora, plegats, com ho seran el dia de la victòria, el combat nacional i el combat social de Catalunya!

Subscribiu-vos a ENDAVANT!

Les primeres mesures contra el català

La policia de Barcelona, ha començat ja a actuar a fons. Però l'acció repressiva seriosa tot just ha començat. Naturalment, és amb la brutalitat de sempre que s'exerceix, exacerbada per la guerra. Heus ací, les darreres noves que en tenim.

**

Les publicacions mig-clandestines, de fulles culturals i de poesia, escrites en català, han estat les primeres a rebre. Es tracta de les publicacions següents: *Ariel* (revista de les Arts), molt ben editada, el director de la qual ha estat detingut i interrogat durant 5 hores a la Jefatura, acusat d'aquest únic delictes.

Curial, revista ciclostilada i publicada per alumnes de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Fòrum, ciclostilada i publicada per la Facultat de Dret.

Íotmeo, revista cultura i científica publicada per estudiants de l'Escola Industrial.

Occident, revista impresa de 80 pàgines, el director i el redactor de la qual encara no han pogut afortunadament ésser localitzats.

Tots els altres col·laboradors de les revistes han estat violentament interrogats, i a tots se'ls ha incoat sumari.

**

Ni els scouts se'n salven

El butlletí « *Scout* » també ciclostilat Baloo, que era repartit en els medis catòlics catalanistes, ha estat també prohibit. Aquesta vegada els interrogats han estat el Canonge i 8 joves catòlics. L'impressor ha estat condemnat a pagar 10.000 pessetes de multa, per publicació clandestina.

**

CAL PREPARAR-SE i PROTESTAR

Però això són les mesures preliminars, que el senyor Baeza Alegria — el qual com veuen els nostres llegidors, fa honor al nom — havia ja emprés. Cal esperar ara una accentuació de totes aquestes mesures, una persecució més brutal i descarada. És necessari contestar-la, accentuant el nostre esforç de solidaritat, alertant la consciència internacional i decidint-nos a col·laborar a la lluita que menen els catalans de dintre Catalunya.

Le gérant : A. IBORRA.

Société Parisienne d'Impressions
4, Rue Saulnier. — PARIS (IXe)

LA LLICO DE BARCELONA

Fresca encara la tinta del reportatge i tot just sec el sol de la Ramba de la sang de l'infant assassinat, publiquem aquest número del periòdic a fi que tot-hom — i els catalans primer — co-neguïn exactament el que ha succeït a Barcelona.

Algunes noves, és cert, s'han filtrat fins ara a través de la censura. Però el viure és dolç i fàcil en els països democràtics, i les vagues del transport són simplement, pels periòdics, pretexte a comentaris humorístics. Com de fet, les notícies vingudes de Catalunya (amb la sola excepció d'un diari parisenc, el més important, que ha sabut copsar-ne l'in-terés polític), han estat insuficients per a informar del relleu i de la transcendència d'aquesta protesta unànim — i difícil — d'una població de més de dos milions d'habitants.

Heus ací doncs, la realitat dels fets, sense augment ni exageració. I heus ací també, amb l'afirmació viril d'un poble que dotze anys d'opressió no han doblegat, l'ocasió necessària per a què tots plegats — tots plegats, catalans de l'exili! — ens decidim a reflexionar i a dir-nos unes quantes veritats.

La primera, potser, i la més impor-tant, és la constatació rotunda de l'es-perit d'oposició del nostre poble, clara-ment manifestat. « Per primera vegada, desde fa dotze anys, els policies d'Espanya han estat obertament agre-dits a cops de roc, per manca d'altres eines. Sabeu el que això significa? », ens escriuen els nostres companys de l'Interior...

Si, ens sembla tenir-ne consciència. Però també sabem — i és la nostra una impuïança dolçosa, una impotència que hem de vèncer — que avui, a l'Exi-li, els catalans no som capaços ni tan sols de fer d'altaveu dels nostres ger-mans de dintre. D'expandir als quatre vents la seva afirmació, i sobretot de cridar-la a aquests estratègies de gabi-net, que es creuen poder comptar amb la terra catalana perquè compten amb les raspallades d'un general espanyol cara-girat. Si s'ha fet vaga — contra la voluntat violenta, brutal, de l'Estat, i aprofitant un fet econòmic que ha fet vessar la copa de la ràbia i de la mi-sèria popular — què es creuen que ocorreria quan es tractés de movilitzar als catalans per a batre's a favor d'un tirà odiat i menyspreat de tots?

Es tracta doncs d'això. D'adonar-nos que encara hi som a temps, d'aplegar els nostres esforços, de provocar el redre-çament de l'Exili Català, de multiplicar les nostres energies, els nostres sacrifi-cis, i — Barcelona ens dona l'exemple — de cridar ben alt que la seguretat eu-ropea reclama imperiosament la liqui-dació d'un règim miserable, creador de disturbis i opressor, que només pot ser-uir als que s'oposen a la pacificació del continent.

La protesta, en efecte, ha estat total, unànim. No queiem en el vici de les an-tigues històries de « guerrillers », ni fem literatura barata amb el sacrifici

d'uns quants. Els fets que expliquem són precisos i els corresponsals de premsa poden comprovar-los. Tampoc, no cal que ningú s'atribueixi cap victò-ria. La realitat és que la revolta sorgí espontàniament, i que els grups orga-nitzats de la oposició clandestina — i els socialistes, diguem-ho amb orgull, hem treballat de valent — han simple-ment canalitzat el descontent, organit-zat la manifestació, confortat els ànims quan l'acció repressiva s'ha desencade-nat. Tot plegat, augmenta encara la impertinència dels esdeveniments. Car la demostració és feta que, per damunt de consignes i d'etiquetes polítiques, és possible dreçar a Catalunya l'esperit de simple ciutadania, capaç de batre's per a imposar aquestes goses tan sencilles que els habitants de les democràcies eu-ropees poseeixen sense ni adonar-se'n : un estat civilitzat que no està al servei d'uns « gangs » corromputs, un nivell de vida decent, la possibilitat de conuiu-re i de treballar en pau i en llibertat.

Es per a obtenir aquestes coses que han combatut durant dies els bar-celencins, malgrat la fatiga, la mi-sèria i el terror d'un estat al ser-vei dels interessos més tronats. Es per a conquerir aquests drets democràtics, àdhuc suposant — com suposaran els pessimistes — que una bona part dels que manifestaven no tenia consciència clara del que realment estava en joc.

La consciència, la voluntat democrà-tica, l'esperit de ciutadania... Si, és cert. Però no es això, justament, el que ens teca a nosaltres des de l'exili, alentat, encoratjar, desenvolupar? I no som nosaltres, els catalans de fora, els que primer hem de fer esmena si veritable-ment volem complir aquesta tasca que donaria un sentit i una fé a l'emigra-ció? Hi estem decidits?

Si contestem que sí, les portes de Ca-talunya encara s'esbatanaran per acollir-nos quan tornem. Però cal donar-nos pressa i ésser capaços de parlar digna-ment i ressaltant en nom, de Cata-lunya a tots els que han d'escoltar-nos. El règim franquista ha sofert una pri-mera derrota a dintre i el menys que es pot dir, és que, malgrat la repressió, ja no farà tanta per. I no mancaran les ocasions, en un Estat desgavellat i gan-grenat per la corrupció, de manifestar de ncu aquest esperit de protesta que ens cal afermar, assegurar i protegir en tot el que estigui al nostre abast.

Ara que una part de l'emigració es-panyola es remou inquieta, cercant ca-mins de solució, la protesta barcelonina vé just a punt per a confirmar un fet que la experiència de cent-cinquanta anys confirma : i és que no hi haurà ni tan sols inici de solució democràtica possible sense que el poble de Catalunya vessi el seu enorme potencial social i emocional en una causa que ha de sen-tir com a pròpia.

I per a sentir-la com a pròpia, Cata-lunya, primer de tot, ha de batre's per la seva llibertat!

Crida als companys de l'exterior

Els nostres companys de Catalunya han obert una subscripció per a reunir una forta quantitat, capaç d'ajudar-los a vèncer les mil dificultats que constantment se'ls acumulen. Capaç de per-metre'ls afrontar els greus moments que ara preveuen quan tota la ràbia de l'Es-tat Franquista es llançarà contra els grups d'oposició, culpables de recolzar la manifestació ciutadana de Barcelona. Passen greus moments i no hi ha temps a perdre. El Governador de Barcelona ha dit als que han anat a reclamar la llibertat dels detinguts que fins ara « havia estat massa pacient, i que ja veurien el que passaria ».

La policia ha començat a actuar, i no hi ha cap dubte que l'acció repressiva s'accentuarà encara.

Els socialistes, els catalans de l'exte-rior toleraran aquesta repressió sense ac-centuar també la seva ajuda, sense con-tribuir a reforçar massivament la sus-cripció que ja han començat a Barce-lona i que ha de permetre'ls encarar-se, més resoltament que mai, contra l'apa-rell policíac, contribuint a dirigir l'acció disciplinada del poble català?

La vida no és barata a França i els salaris es necessiten. Però més difícil és viure a Catalunya, i malgrat tot les fu-lls de subscripció s'omplen. Només així és buidaran un dia les presons. Repro-duïm, a continuació un extracte de la crida que l'ENDAVANT ciclostilat de l'Interior, ha adreçat als treballadors de Catalunya, demanant-los de complir amb aquest deure de solidaritat.

« En la desesperada situació en que és troba el proletariat de Catalunya, ini-ciar una subscripció important com aquesta pot semblar utòpic. Això és cert, però també ho és, avui com ahir, que Llibertat i Socialisme vol dir sacrifi-que. Sacrifici de les coses superflues, sac-rifici de temps, sacrifici d'altres aspi-racions, i, quan convé, sacrifici de la vida. Demanem que els catalans cons-cients pensin en la necessitat d'enrobus-tir els nuclis d'oposició al règim, sacri-ficant part de les despeses superflues per a fer possible una major activitat, una major ajut als empresonats, una major extensió i profunditat de la nos-tra tasca.

Treballador, Ciutadà: si estàs en front d'aquest règim corromput, si creus que la societat capitalista està en crisi, si penses que el socialisme vol dir un món millor, si tens consciència del que hem perdut i que hem de reconquerir, si des-itges la teva emancipació i la de la teva pàtria, el teu deure és demostrar-ho.

Aporta els teus donatius a la suscrip-ció!

Ajuda'ns!

Dóna l'equivalent a un dia de sa-lari! »

Els catalans de França i Amèrica fa-ran menys que els de Catalunya?

ADMINISTRACIO

Acusem rebut de les quantitats se-güents :

S.I., Cier de Rivière, 500 frs ; Secció de Toulouse, 1.115 ; M.G., Lorient, 500 ; F.G. Villedieu, 100 ; S.A., Castelnaudary, 500 ; M.G., Lorient, 500 ; F.T., Nevers, 200 ; Secció de Bordeus, 3.200.